

І. П. Березовський

Лобода Андрій Митрофанович

ЛОБОДА Андрій Митрофанович (14(26). 06. 1871, м. Свенцяни Вілен. губ., нині Швенцьоніс, Литва – 01. 01. 1931, Київ) – фольклорист, етнограф, літературознавець. Акад. ВУАН (1922), член-кореспондент РАН (1924). Дійсний член НТШ (1924). Велика золота медаль Всесоюз. геогр. товариства (1927). Закін. Катеринослав. класичну гімназію (нині Дніпро, 1890), Університет св. Володимира у Києві (1894), де й працював: від 1898 – приват-доцент, 1904–22 – професор кафедри рос. літ-ри, водночас 1914–18 – гол. ред. «Университетских известий». Один з ініціаторів повтор. відкриття 1906 Вищих. жіні. курсів у Києві та співзасн. Укр. університету, проф. цих закладів. Від 1922 – професор кафедри історії рос. літ-ри Київ. ІНО. Від 1921 – директор Етногр. комісії, 1922 – голова Комісії краєзнавства, 1923–25 – віцепрезидент ВУАН. Засн. і гол. ред. «Етнографічного вісника» (1925–31). Наукові дослідження: епос сх. слов'ян, історія рос. і укр. літ-ри, театр, етнографія. Автор «Лекцій по народной словесности» (К., 1912), матеріалів з істор. вивчення фольклору: «3 пісень на Україні про світову війну 1914–1918 рр.» // «Етнографічний вісник» (1927, кн. 4), «Від частушки до пісні “довгої”» // там само (1928, кн. 7) та укр. етнографії: «Сучасний стан і чергові завдання української етнографії» // там само (1925, кн. 1), «Заклик В. Гнатюка записувати етнографічні матеріали» // «Записки Історично-філологічного відділу ВУАН» (К., 1927, кн. 10) та ін. Л. також належать праці «Причинки до характеристики давнього київського бурсацтва» // «Записки Українського наукового товариства у Києві» (1908, кн. 2), «До літературної історії Кулішевих “Записок о Южной Руси”» // «Записки Історично-філологічного відділу ВУАН» (1923, кн. 2–3); розвідки про творчість В. Антоновича, П. Куліша, М. Максимовича, О. Пушкіна, Т. Шевченка та ін. Л. був прихильником істор. вивчення фольклору, відкидав постулати міфол. школи, хоча користувався прийомами міграц.-

порівнял. аналізу, прагнув розкрити соц.-істор. і культурно-побут. основу твору. Проблему нар. творчості Т. Шевченка розглядав у ст. «Шевченко, як голос народної душі» («Тарас Шевченко», 1921), а рос. твори – в розвідці «Між двох стихій (до психології творчості)» // «Шевченківський збірник», К., 1924, т. 1. Брав участь у складанні коментарів до 2-х томів незаверш. першого академ. вид. «Повного зібрання творів Т. Шевченка» за ред. С. Єфремова (К., т. 3: «Листування», 1929; т. 4: «Журнал»). Особовий фонд Л. зберігається в НБУВ.

Рекомендована література

1. Академік Андрій Лобода (1894–1924): Корот. життєпис і список наук. праць // Зап. Істор.-філол. відділу ВУАН. К., 1924. Кн. 4;
2. Попов П. М. Академік А. М. Лобода як фольклорист // НТЕ. 1959. № 2;
3. Музиченко С. Андрій Лобода (до 100-річчя від дня народження) // Там само. 1971. № 3;
4. Щербань Т. Видатний український етнограф і фольклорист (до 125-річчя від дня народження академік А. Лободи) // Там само. 1996. № 5–6;
5. Клименко І. Лобода Андрій Митрофанович // Особові архівні мат. Інституту рукопису: Путівник. К., 2002.

Бібліографічний опис:

Лобода Андрій Митрофанович / І. П. Березовський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-56016>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).